

Hoe staan werkzame
50-plussers
tegenover pensioen?

Management Summary	Pagina 3
Onderzoeksresultaten	Pagina 7
Onderzoeksverantwoording	Pagina 40

Management Summary

Achtergrond, doel en doelgroep

Achtergrond

Ook dit jaar organiseert platform Wijzer in geldzaken (WIG) weer de Pensioen3daagse. Op 3, 4 en 5 november kunnen consumenten zich op diverse manieren laten informeren over hun pensioen. Aan het event nemen diverse partijen zoals het AFM, Verbond van Verzekeraars en de Pensioenfederatie deel. Voorafgaand aan de Pensioen3daagse wil WIG inzicht krijgen in de kennis, houding en gedrag van de doelgroep van de Pensioen3daagse ten opzichte van pensioen.

Onderzoeksdoel

Het doel van dit onderzoek is inzicht krijgen in de doelgroep & pensioen.

Doelgroep

De onderzoeksdoelgroep komt overeen met de kerndoelgroep van de Pensioen3daagse dit jaar: de werkzame beroepsbevolking in de leeftijdsklasse 50-67 jaar.

Samenvatting (1 van 2)

AOW-leeftijd

- De meeste mensen weten niet goed wanneer ze met pensioen gaan en denken vaker dat dit **eerder** is, dan dat dit daadwerkelijk is.

Verhogen pensioengerechtigde leeftijd

- Twee op de drie mensen vinden het **vervelend** dat de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd.

Werken tot pensioen

- Een ruime meerderheid wil tot het pensioen **blijven werken** en verwacht, al dan niet met enige twijfel, dat er nog **voldoende geschikt werk** voor ze is tot die tijd.

Informatie(bronnen) rondom pensioen

- Mijnpensioenoverzicht.nl, pensioenfonds/-verzekeraar en UPO zijn de meest geraadpleegde bronnen voor info over pensioen.
- Men is overwegend positief over de website mijnpensioenoverzicht.nl

Samenvatting (2 van 2)

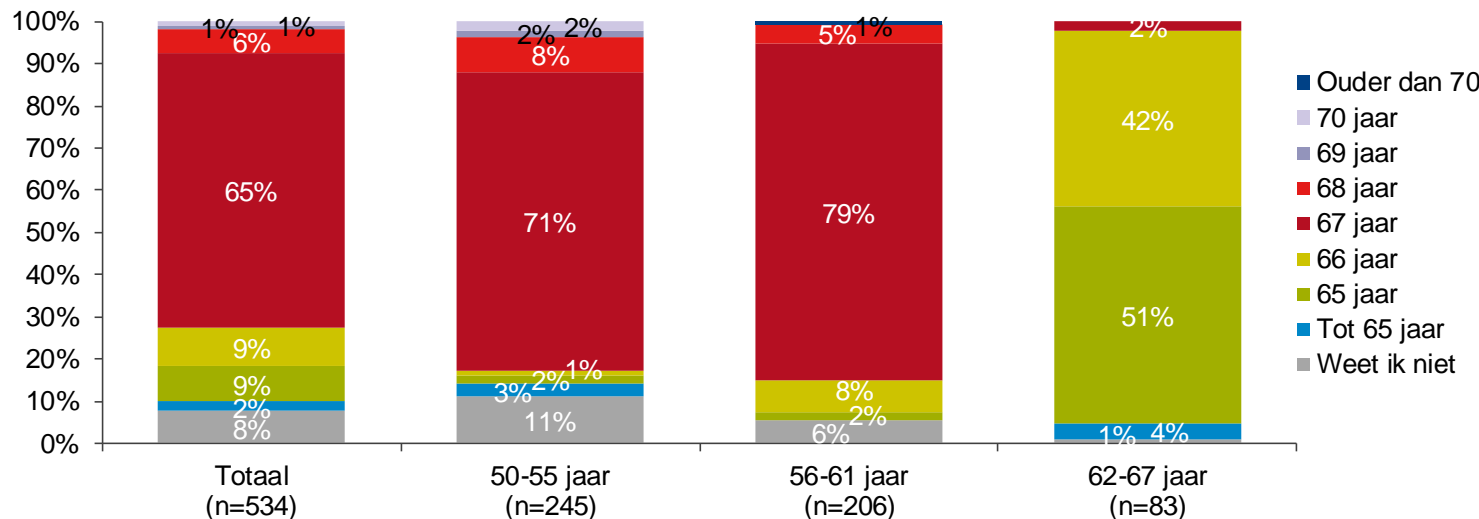

Onderzoeksresultaten

AOW-leeftijd

De gemiddelde leeftijd waarop men verwacht de eerste AOW-uitkering te ontvangen is 66,5 jaar

Schatting leeftijd eerste AOW-uitkering

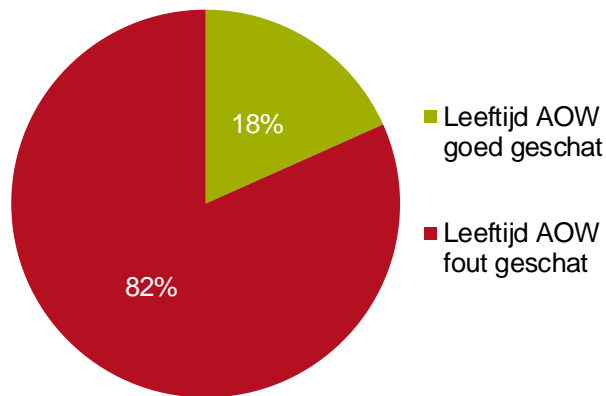
- Bijna twee derde van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar verwacht de eerste AOW-uitkering op hun 67^e te ontvangen (65%).
- De geschatte leeftijd door mensen uit de leeftijdsgroep 62-67 jaar is lager; 51% verwacht 65 jaar en 42% verwacht 66 jaar.
- Vrouwen en mensen in de leeftijd 50-55 jaar geven vaker dan gemiddeld aan de leeftijd niet te weten (resp. 12% en 11%).

A1: Op welke leeftijd schat u in dat u uw eerste AOW-uitkering zult ontvangen?

Basis: alle respondenten (n = 534)

Zeven op de tien werkzame 50-67-jarigen krijgen hun eerste AOW-uitkering later dan verwacht

Schatting AOW leeftijd

- Van de mensen die hun AOW-leeftijd hebben geschat heeft maar 18% deze leeftijd goed geschat.
- Naarmate men in de leeftijdsgroep valt die dichterbij de AOW-leeftijd zit, hoe beter men op de hoogte is van de AOW-leeftijd: 2% van 50-55-jarigen, 16% van 56-61-jarigen en 72% van 62-67-jarigen maakt correcte schatting.
- De grootste groep mensen krijgt tot 2 jaar later dan verwacht hun eerste AOW-uitkering (65%). In totaal krijgt 70% van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar later hun eerste AOW-uitkering dan verwacht. Slechts 12% krijgt dit eerder dan verwacht.

Verskil in geschatte en daadwerkelijke AOW leeftijd

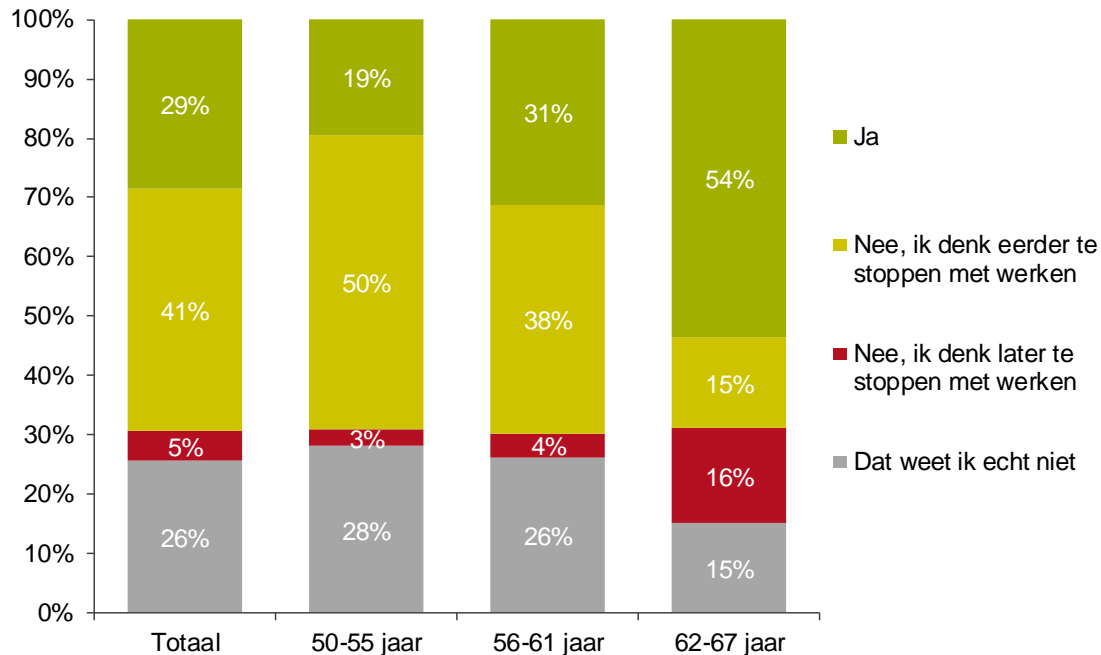
Verskil in jaren	%
5 of meer jaar eerder uitkering dan verwacht	0%
Tussen 4 en 5 jaar eerder uitkering dan verwacht	0%
Tussen 3 en 4 jaar eerder uitkering dan verwacht	0%
Tussen 2 en 3 jaar eerder uitkering dan verwacht	1%
Tussen 1 en 2 jaar eerder uitkering dan verwacht	1%
Maximaal 1 jaar eerder uitkering dan verwacht	10%
Verwachting gelijk aan daadwerkelijke pensioenleeftijd	18%
Maximaal 1 jaar later uitkering dan verwacht	44%
Tussen 1 en 2 jaar later uitkering dan verwacht	21%
Tussen 2 en 3 jaar later uitkering dan verwacht	1%
Tussen 3 en 4 jaar later uitkering dan verwacht	1%
Tussen 4 en 5 jaar later uitkering dan verwacht	0%
5 of meer jaar later uitkering dan verwacht	2%

A1a: Daadwerkelijke leeftijd ontvangen AOW-uitkering (AOW-tool)

Basis: alle respondenten die hun AOW-leeftijd hebben geschat (n = 495)

Slechts drie op de tien geven aan op de daadwerkelijke AOW-leeftijd te willen stoppen met werken, vier op de tien willen eerder stoppen

AOW-leeftijd de gewenste leeftijd om te stoppen met werken?

- Van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar geeft 29% aan te willen stoppen met werken op de daadwerkelijke AOW-leeftijd. Een grotere groep geeft aan eerder te willen stoppen met werken (41%).
- Deze groep is het grootst binnen de leeftijdsgroep 50-55 jaar (50%) en daalt naarmate de leeftijdsgroep oploopt (38% voor 56-61 jaar en 15% voor 62-67 jaar).
- Binnen de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar geven mannen vaker dan vrouwen aan later denken te stoppen met werken (7% vs. 2% voor vrouwen).
- Meer mensen in de leeftijdsgroep 62-67 jaar geven aan op de pensioengerechtigde leeftijd te willen stoppen met werken (54%) en later denken te stoppen met werken (16%).

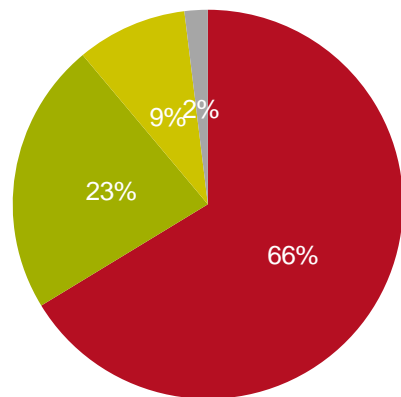
A2: U hebt zojuist uw daadwerkelijke AOW-leeftijd te zien gekregen. Is dit ook de leeftijd waarop u wilt stoppen met werken?

Basis: alle respondenten (n = 534)

Verhogen pensioengerechtigde leeftijd

Twee derde vindt het vervelend dat de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd

Mening over het verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd

- Ik vind dat vervelend
- Het had voor mij niet hoeven, maar ik heb er geen problemen mee
- Ik vind het een goede ontwikkeling
- Ik heb er geen mening over

- Twee op de drie mensen geven aan het vervelend te vinden dat de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd (66%). Redenen die onder andere worden gegeven zijn: het is te zwaar, jongeren kunnen het beter en er blijft dan te weinig tijd over om leuke dingen te doen.
- 9% van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar vindt het een goede ontwikkeling. Redenen die onder andere worden gegeven, zijn: de levensverwachting is ook gestegen en het is anders onbetaalbaar.
- Tussen de verschillende leeftijdsgroepen en tussen mannen en vrouwen zijn geen significante verschillen.

A3: Wat vindt u ervan dat de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd?

Basis: alle respondenten (n = 534)

Verschillende redenen dat men het vervelend vindt dat de leeftijd wordt verhoogd. Levensverwachting en kosten noodzaak veelgenoemde redenen om het wel een goede ontwikkeling te vinden

Vervelend dat de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd, omdat..

"Als ik 65 ben heb ik lang genoeg gewerkt nl 50 jaar. Geef jongeren de kans een baan te vinden."

"Als je lichamelijk zwaar werk verricht wordt het heel zwaar om tot je 67 te moeten werken."

"Als je ouder wordt gaat het niet zo snel meer allemaal en de jeugd kan dat beter."

"Bij 65 jaar stoppen met werken lijkt mij prima. Je kunt dan altijd nog vrijwilligerswerk doen en dergelijke."

"Er blijft te weinig tijd over om leuke dingen te doen."

"Het leeftijdsverschil met mijn echtgenoot. Als ik 67 ben is hij 75. Wie garandeert mij dat we dan nog gezond zijn en samen eropuit kunnen gaan?"

Goede ontwikkeling dat de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd, omdat..

"Als we gemiddeld ouder worden, dan zullen we ook langer moeten werken. Wel moet je rekening houden met zware beroepen."

"Anders zou de AOW onbetaalbaar worden."

"De mensen worden steeds ouder, blijven langer fit dus kunnen langer doorwerken en anders is het onbetaalbaar."

"Gemiddelde leeftijd wordt ouder en het moet betaalbaar blijven."

"Het is ook na 65 nog heel goed mogelijk te functioneren in de maatschappij."

"Huidige generatie start later in het arbeidsproces om te gaan werken. Daarnaast worden we ouder en blijven langer fysiek en mentaal sterk, mits een goede gezondheid. Minpunt is dat iedereen boven een bepaalde leeftijd door moet werken tot 67 jaar."

A4: U heeft aangegeven het..

..vervelend te vinden dat de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd. Kunt u aangeven waarom?
[open vraag]

Basis: alle respondenten (n = 353)

..een goede ontwikkeling te vinden dat de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd. Kunt u aangeven waarom?
[open vraag]

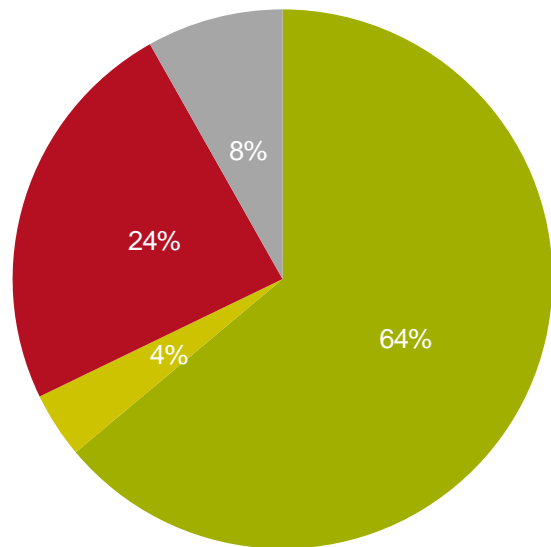
Basis: alle respondenten (n = 50)

Werken tot pensioen

Een meerderheid van de beroepsbevolking wil tot het pensioen gewoon blijven doorwerken in de huidige functie

Opvangen van 'extra' tijd tot het pensioen

- Doorwerken in mijn huidige functie, al dan niet bij dezelfde werkgever
- Doorwerken in een nieuwe functie, al dan niet bij dezelfde werkgever
- Stoppen met werken en leven van andere middelen (bijv. pensioenuitkering, partner, spaargeld)
- Anders

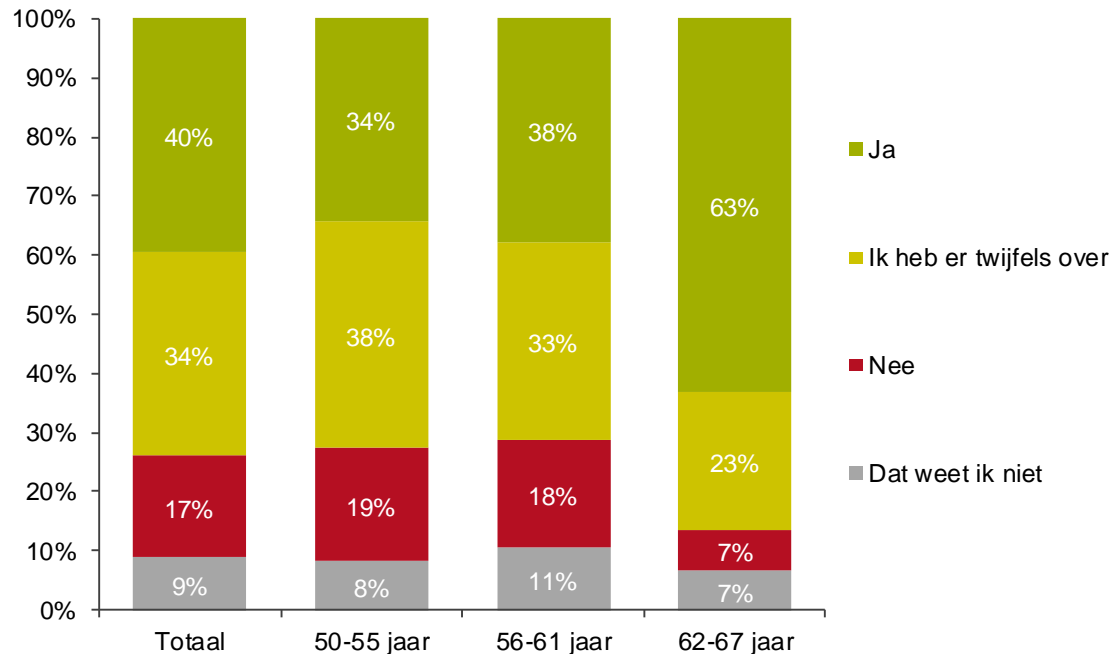
- De meesten geven aan tot hun pensioen door te willen werken in hun huidige functie (64%).
- Bijna een kwart van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar wil eerder stoppen met werken en leven van andere financiële middelen (24%).
- Mannen geven vaker aan door te willen werken in een nieuwe functie (6% vs. 1% voor de vrouwen).
- Mensen in de leeftijdsgroep 50-55 jaar geven vaker aan te willen stoppen met werken (28% vs. 14% voor 62-67 jaar), terwijl mensen van 62-67 jaar juist vaker aangeven door te willen werken in hun huidige functie (79% vs. 58% voor 50-55 jaar).

A5: Wat gaat u doen om de 'extra' tijd tot uw pensioen op te vangen?

Basis: alle respondenten (n = 534)

Vier op de tien verwachten dat er tot het pensioen nog voldoende geschikt werk is, ruim een derde twijfelt hieraan

Voldoende geschikt werk tot aan het pensioen?

- 40% van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar verwacht dat er wel voldoende geschikt werk is tot aan het pensioen.
- In vergelijking met de leeftijdsgroep 62-67 jaar verwachten meer mensen van 50-55 jaar dat er geen voldoende geschikt werk is (19% vs. 7%).
- Ouderen zijn juist wat optimistischer en verwachten vaker dan de jongere leeftijdsgroepen dat er voldoende geschikt werk is tot aan het pensioen (63%).

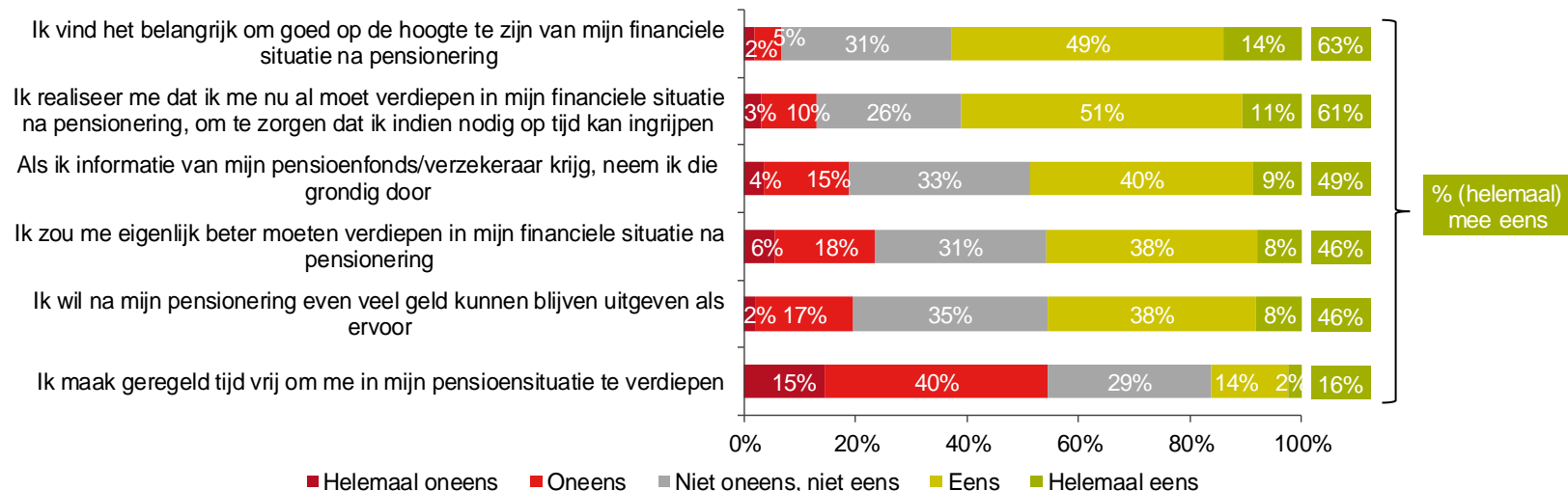
A6: Verwacht u dat er voldoende geschikt werk voor u is tot u uw pensioengerechtigde leeftijd bereikt?

Basis: alle respondenten (n = 534)

Informatie(bronnen) rondom pensioen

Men vindt het belangrijk zich te verdiepen en op de hoogte te zijn van de situatie na pensionering, maar ruim de helft geeft aan daar niet geregeld tijd voor vrij te maken

Stellingen over omgaan met informatie over pensioen en situatie na pensionering

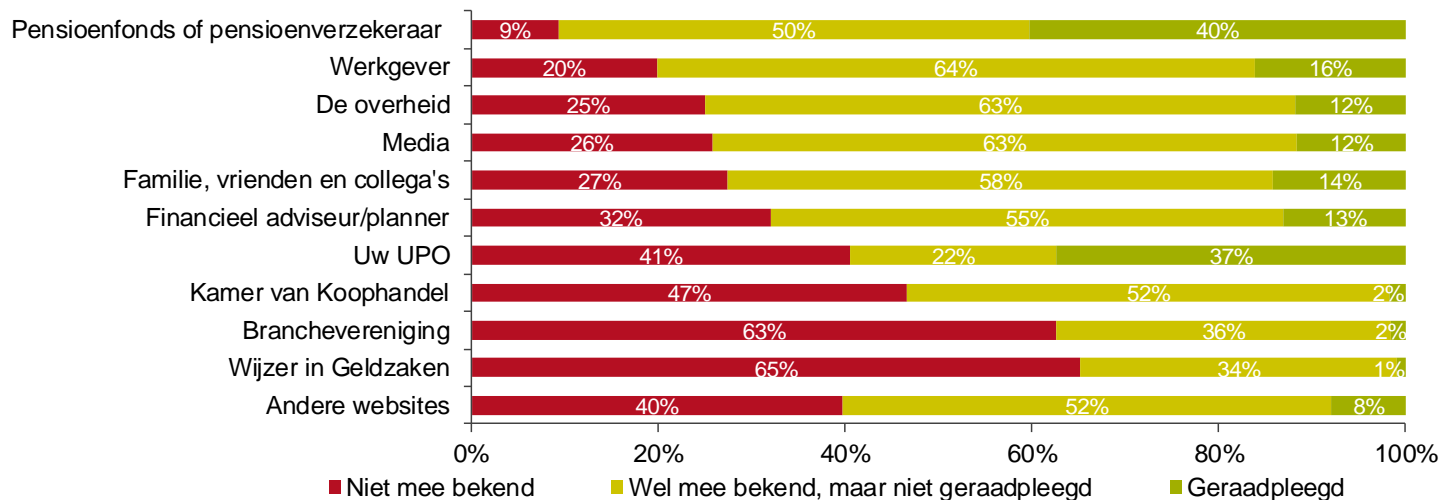

- Met de stellingen dat het belangrijk is om goed op de hoogte te zijn van de financiële situatie na pensionering en het tijdig verdiepen in de financiële situatie na pensionering, zijn de meeste mensen het (helemaal) mee eens (resp. 63% en 61%).
- Ruim de helft van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar geeft aan niet geregeld tijd vrij te maken om zich in de pensioensituatie te verdiepen (55%). Voor de leeftijdsgroep 50-55 jaar is dit percentage nog groter (65%).

C1: Stellingen over het omgaan met informatie over pensioen en situatie na pensionering
 Basis: alle respondenten (n = 534)

Mijnpensioenoverzicht.nl, pensioenfonds/-verzekeraar en UPO zijn de meest geraadpleegde bronnen voor info over pensioen

Raadplegen van informatiebronnen over pensioen

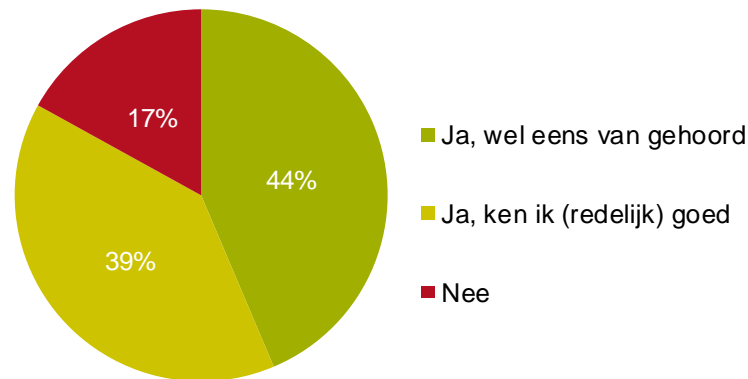

B6: Raadplegen van informatiebronnen over pensioen
Basis: alle respondenten (n = 534)

- Het pensioenfonds / pensioenverzekeraar is de meest geraadpleegde bron voor informatie over pensioen (40%), gevolgd door het uniform pensioenoverzicht (UPO) (37%). De website mijnpensioenoverzicht.nl (vraag B4, zie volgende slides) is de meest geraadpleegde bron: 57% van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar heeft deze website wel eens geraadpleegd.
- Mensen in de leeftijd 62-67 jaar hebben vaker de bronnen UPO (49%), werkgever (25%), pensioenfonds / pensioenverzekeraar (60%) en andere websites (16%) geraadpleegd.
- Mannen raadplegen vaker dan vrouwen hun UPO (44% vs. 29%), werkgever (19% vs. 12%) en pensioenfonds (46% vs. 32%). Vrouwen raadplegen vaker dan mannen hun familie, vrienden en collega's (18% vs. 11%).

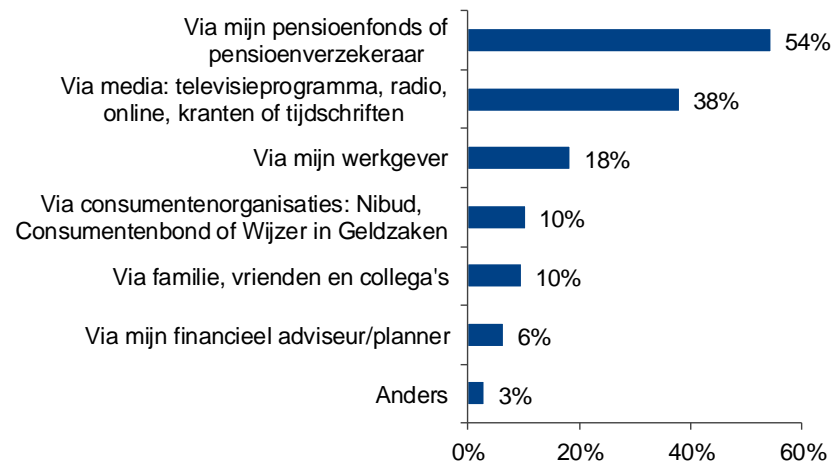
Ruim acht op de tien kennen mijnpensioenoverzicht.nl en dan vaak via pensioenfonds of verzekeraar

Bekendheid met website mijnpensioenoverzicht.nl

- Van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar is 83% bekend met de website mijnpensioenoverzicht.nl.
- Vrouwen geven vaker aan hier niet mee bekend te zijn (22% vs. 13% voor de mannen). Hoe hoger de leeftijdsgroep, hoe hoger het aantal dat de website (redelijk) goed kent; 30% voor 50-55 jaar, 42% voor 56-61 jaar en 67% voor 62-67 jaar.
- Meer dan de helft van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar die bekend is met de website kent de website via het pensioenfonds of pensioenverzekeraar (54%). Voor de leeftijdsgroep 62-67 is dit hoger dan gemiddeld (70%).

Waar kent u de website van?

B2: Bent u bekend met de website mijnpensioenoverzicht.nl?

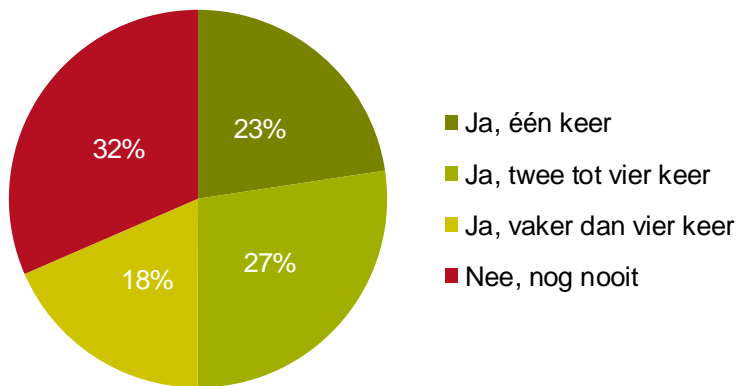
Basis: alle respondenten (n = 534)

B3: Waar kent u de website mijnpensioenoverzicht.nl van?

Basis: alle respondenten die bekend zijn met mijnpensioenoverzicht.nl (n = 445)

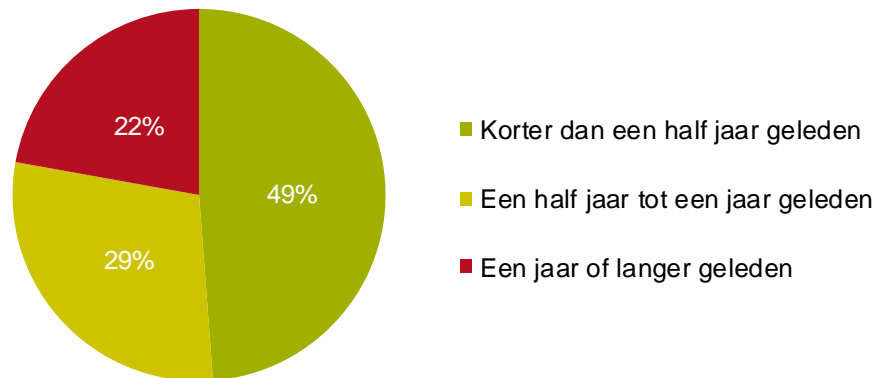
De werkzame 62-67-jarigen bezoeken de website vaker en hebben dit recenter gedaan dan 50-55-jarigen

De website geraadpleegd?

- Bijna een derde van de mensen die bekend zijn met de website mijnpensioenoverzicht.nl heeft deze nog nooit bezocht (32%). Deze groep is het grootst binnen de leeftijdsgroep 50-55 jaar (43%) en het kleinst binnen de groep 62-67 jaar (10%). Van deze laatstgenoemde groep geeft bijna een derde aan de website vaker dan vier keer bezocht te hebben (32%).
- Van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar heeft 57% de website wel eens geraadpleegd.
- Voor bijna de helft van de raadplegers is het korter dan een half jaar geleden geweest (49%). Onder mensen van 62-67 jaar is deze groep groter (62%), terwijl het voor 50-55 jarigen vaker een jaar of langer geleden is (30% vs. 12% voor 62-67 jarigen).

Hoe lang geleden geraadpleegd?

B4: Heeft u de website mijnpensioenoverzicht.nl wel eens geraadpleegd?

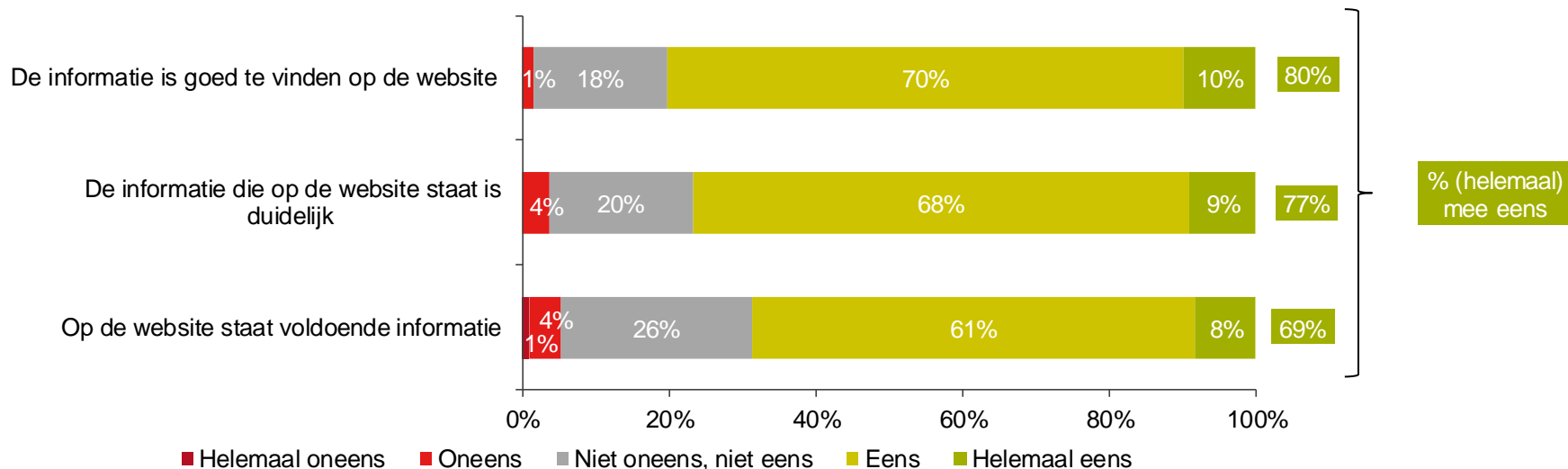
Basis: alle respondenten die bekend zijn met de website mijnpensioenoverzicht.nl (n = 445)

B4a: Hoe lang geleden is het dat u de website mijnpensioenoverzicht.nl voor het laatst heeft geraadpleegd?

Basis: Alle respondenten de website mijnpensioenoverzicht.nl wel eens hebben geraadpleegd (n = 309)

Mensen die de website mijnpensioenoverzicht.nl recent hebben geraadpleegd zijn daar overwegend positief over

Stellingen over de website mijnpensioenoverzicht.nl

- Mensen die de website mijnpensioenoverzicht.nl recent hebben geraadpleegd zijn overwegend positief over de website; 80% vindt de informatie goed vindbaar, 77% vindt de informatie op de website duidelijk en 69% vindt dat de website voldoende informatie bevat.

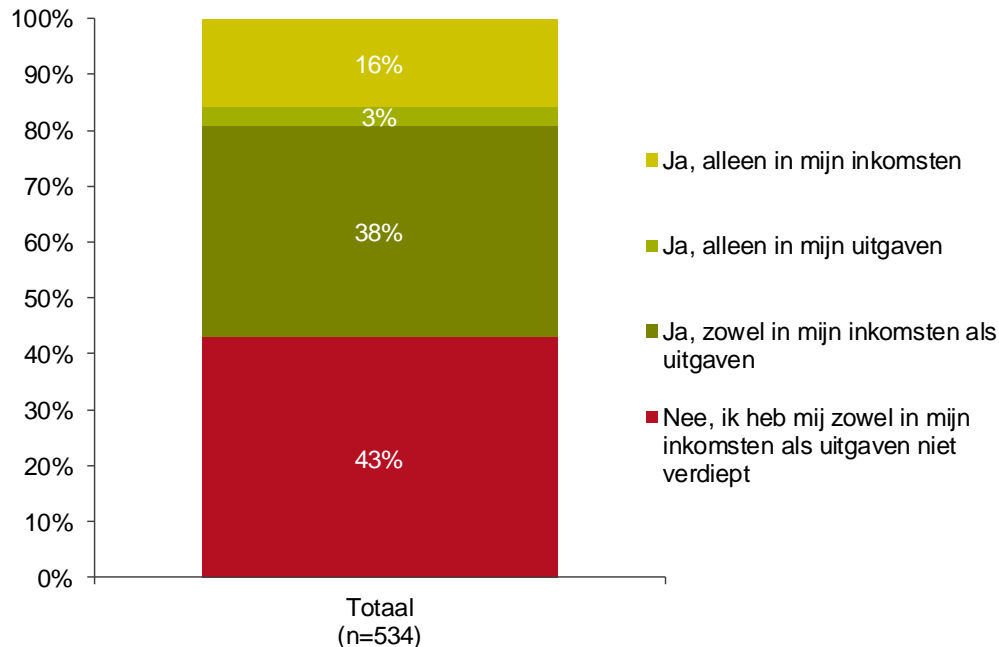
- Tussen de verschillende leeftijdsgroepen en tussen mannen en vrouwen zijn er geen significante verschillen.

B5: Stellingen over de website mijnpensioenoverzicht.nl
 Basis: alle respondenten die de website mijnpensioenoverzicht.nl in het afgelopen jaar hebben geraadpleegd (n = 243)

Financiën na pensionering

Bijna zes op de tien hebben wel eens nagedacht over de inkomsten en/of uitgaven na pensionering

Verdiept in uitkomsten en uitgaven na pensionering

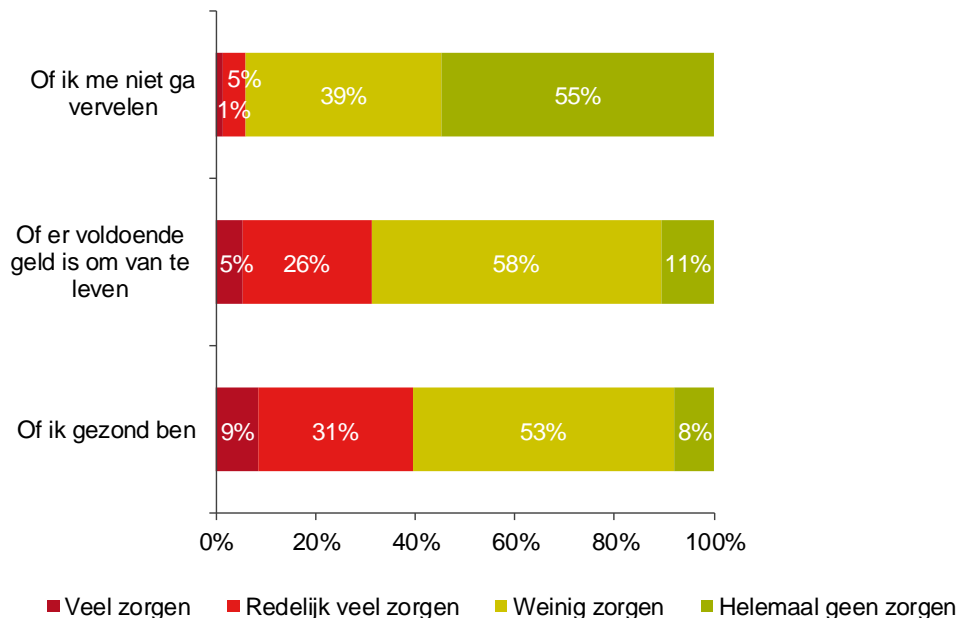
- 57% van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar heeft wel eens nagedacht over diens inkomsten en/of uitgaven na pensionering. De groep die enkel over uitgaven heeft nagedacht is met 3% erg klein.
- Mannen geven vaker dan vrouwen aan zowel over hun inkomsten als uitgaven nagedacht te hebben (43% vs. 31%). Vrouwen geven vaker dan mannen aan zich helemaal niet verdiept te hebben (49% vs. 38%).
- Hoe ouder de leeftijdsgroep, hoe groter de groep wordt die zich in zowel de inkomsten als uitgaven heeft verdiept; 29% voor 50-55 jaar, 41% voor 56-61 jaar en 62% voor 62-67 jaar.
- Vaker dan de oudere leeftijdsgroepen geven 50-55 jarigen aan zich in zowel de inkomsten als uitgaven niet verdiept te hebben (54%).

C2: Heeft u zich wel eens verdiept in uw inkomsten en uitgaven na uw pensionering?

Basis: alle respondenten (n = 534)

Vier op de tien maken zich zorgen over de gezondheid na pensionering

Mate van zorgen maken

- De werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar maakt zich het meest zorgen over de gezondheid (40%) en of er voldoende geld is om van te leven (31%).
- Maar de groep die zich geen zorgen maakt over deze zaken is groter dan de groep die zich wel zorgen maakt.
- De meeste mensen maken zich (helemaal) geen zorgen over of ze zich gaan vervelen (94%).
- Meer vrouwen dan mannen maken zich (veel) zorgen over of er voldoende geld is (36% vs. 28%) en of ze gezond zijn (45% vs. 35%).
- Mensen uit de leeftijdsgroep 62-67 jaar maken zich vaker (veel) zorgen of ze zich niet gaan vervelen, dan de jongere leeftijdsgroepen (16% vs. 7% voor de 56-61 jarigen en 3% voor de 50-55 jarigen).

C3: Kunt u aangeven in welke mate u zich zorgen maakt over deze zaken?

Basis: alle respondenten (n = 534)

De meeste mensen zijn ‘bewust onbezorgd’; zij hebben nagedacht over inkomsten/uitgaven na pensionering, maar maken zich er geen zorgen over

(On)bezorgd – (On)bewust

	Bewust (nagedacht over inkomsten/uitgaven na pensionering)	Onbewust (niet nagedacht over inkomsten/uitgaven na pensionering)
Bezorgd (redelijk) veel zorgen over voldoende geld om van te leven)	13% Bewust bezorgd	18% Onbewust bezorgd
Onbezorgd (weinig/geen zorgen over voldoende geld om van te leven)	43% Bewust onbezorgd	25% Onbewust onbezorgd

- Van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar zijn de meeste mensen bewust onbezorgd als het gaat over het hebben van voldoende geld om van te leven (43%).

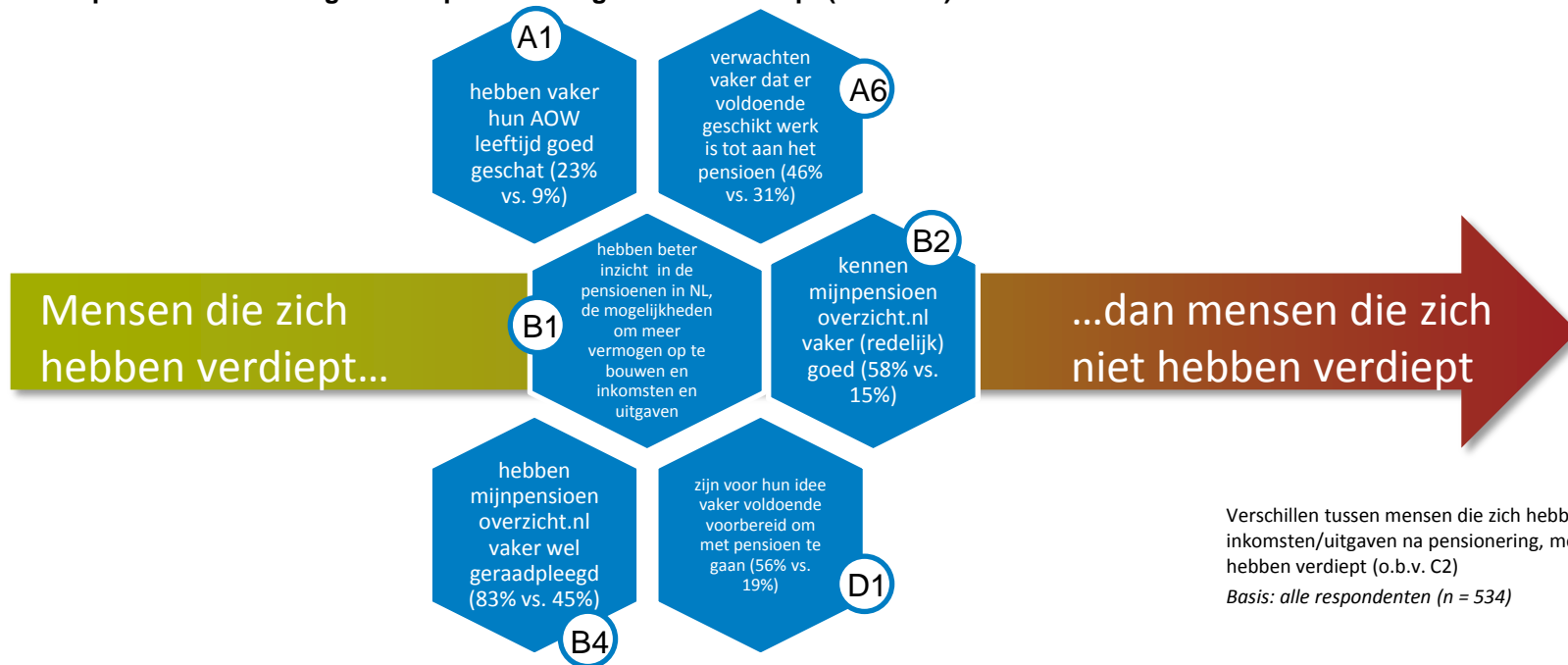
C2: Heeft u zich wel eens verdiept in uw uitkomsten en uitgaven na uw pensionering?

C3: Kunt u aangeven in welke mate u zich zorgen maakt over deze zaken?

Basis: alle respondenten (n = 534)

Mensen die zich hebben verdiept in hun inkomsten en uitgaven zijn over het algemeen beter voorbereid dan mensen die zich daar niet in hebben verdiept

Verdiept in inkomsten/uitgaven na pensionering vs. niet verdiept (o.b.v. C2)

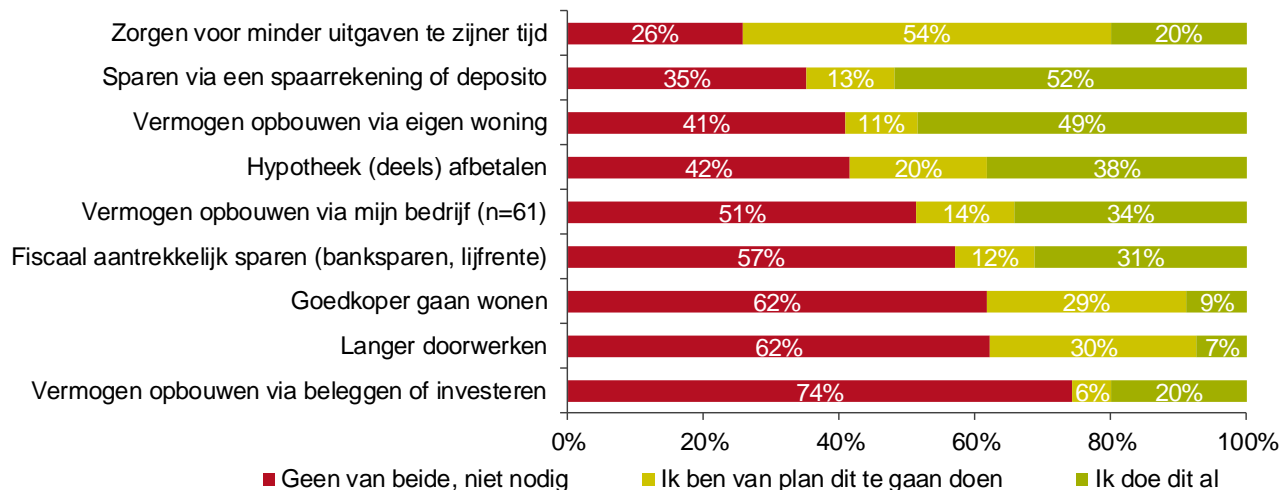

Verschillen tussen mensen die zich hebben verdiept in inkomsten/uitgaven na pensionering, met mensen die zich niet hebben verdiept (o.b.v. C2)

Basis: alle respondenten (n = 534)

Om na pensionering te kunnen blijven leven zoals nu zijn zorgen voor minder uitgaven en sparen via spaarrekening of deposito de meest populaire maatregelen die men wil of gaat nemen

Het treffen van maatregelen om na pensionering te kunnen blijven leven zoals nu

C4: Welke van deze maatregelen heeft u genomen of bent u van plan te gaan nemen om na uw pensionering te kunnen blijven leven zoals nu?

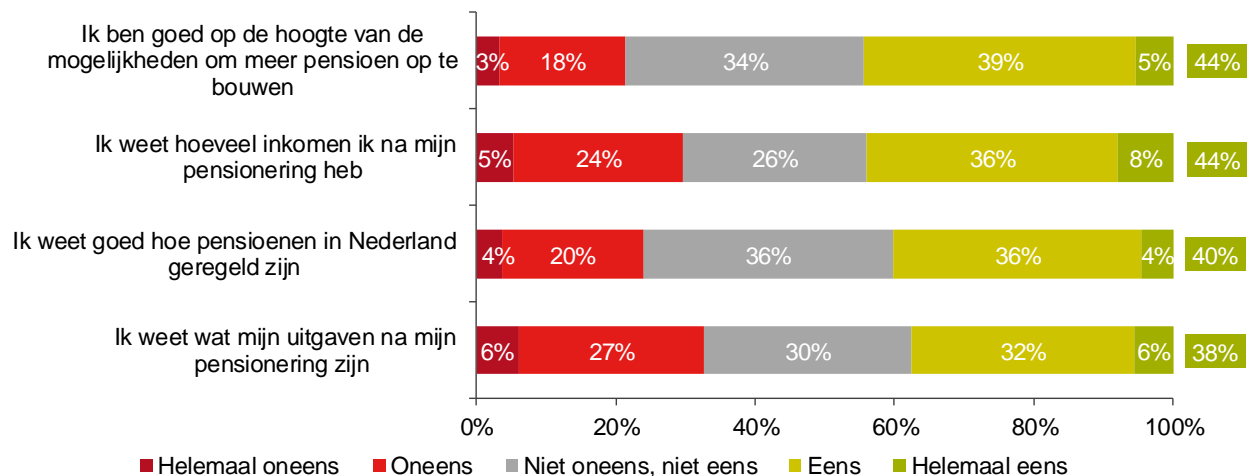
Basis: alle respondenten (n = 534)

- Bijna drie kwart van werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar zorgt al voor minder uitgaven of is dit van plan te gaan doen in aanloop op het pensioen (74%).
- Het opbouwen van vermogen via beleggingen of investeringen is een minder populaire maatregel; 74% geeft aan dit niet te doen en dit ook niet van plan te zijn.
- Mensen in de leeftijd 62-67 jaar geven vaker dan mensen uit andere leeftijdsgroepen aan het niet nodig te vinden om goedkoper te gaan wonen (77%), sparen via spaarrekening of deposito (47%), vermogen opbouwen via eigen woning (62%) en hypotheek deels afbetalen (56%).

Vorbereiding op pensioen

Zowel over het inkomen als over de uitgaven na pensionering heerst nog de meeste onduidelijkheid bij de beroepsbevolking

Stellingen over kennis over pensioen

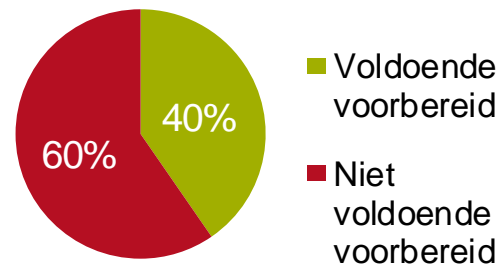
% (helemaal) mee eens

B1: Stellingen over kennis over pensioen
Basis: alle respondenten (n = 534)

- Over het algemeen is men goed op de hoogte van de mogelijkheden om meer pensioen op te bouwen (44%) en weet een kleine minderheid hoeveel inkomen ze na pensionering hebben (44%).
- 29% van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar geeft aan niet te weten hoeveel inkomen ze na pensionering hebben. Daarnaast geeft een derde aan niet te weten wat hun uitgaven na pensionering zijn (33%).
- Voor de stellingen over “pensioenen in Nederland” en “inkomen na pensionering” geldt hoe hoger de leeftijdsgroep, hoe hoger het percentage (helemaal) mee eens. Oftewel, hoe ouder men is, hoe meer men er over weet.

Drie op de vijf mensen voelen zich op dit moment niet voldoende voorbereid wanneer zij volgende week met pensioen zouden gaan

Voldoende voorbereid om met pensioen te gaan?

- 40% van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar voelt zich voldoende voorbereid wanneer zij binnenkort met pensioen zouden moeten.
- Opvallend is dat deze groep groter is onder mensen in de leeftijd 62-67 jaar (62%).
- Uit de open antwoorden blijkt dat men over het algemeen behoefte heeft aan een duidelijk(er) (financieel) overzicht.

"Beter financieel overzicht"
 "Beter inzicht in fiscale aspecten"
 "Beter laten informeren en lezen over pensioenen"
 "Iemand die mij bijstaat om alles te regelen"
 "Wat ga ik met die vrije tijd doen? Hoe houd ik mijn structuur vast?"
 "Ik moet mezelf er meer in verdiepen"
 "Cursus of symposium wat je kunt verwachten en of kunt doen als vrijwilliger, kennisoverdracht"
 "Overzicht van de financiële en de sociale aspecten"
 "Duidelijk overzicht van inkomsten en uitgaven"
 "Duidelijkheid over de netto bedragen van pensioen, AOW en lijfrente"
 "Een duidelijk pensioenoverzicht in gewone taal"

"Informatie van pensioenfonds"
 "Heldere informatie"
 "Consult / advies"
 "Checklist"

D1: Stel u voor dat u volgende week met pensioen zou gaan. Bent u voor uw idee voldoende voorbereid om met pensioen te gaan?

Basis: alle respondenten (n = 534)

D2: U heeft aangegeven niet voldoende voorbereid te zijn. Wat heeft u nodig om dit wel te zijn? [open vraag]

Basis: alle respondenten (n = 315)

Men wil het liefst meer weten over veranderingen in pensioen bij eerder stoppen met werken en de hoogte van het opgebouwde pensioen

Meer willen weten over onderwerpen rondom pensioen?

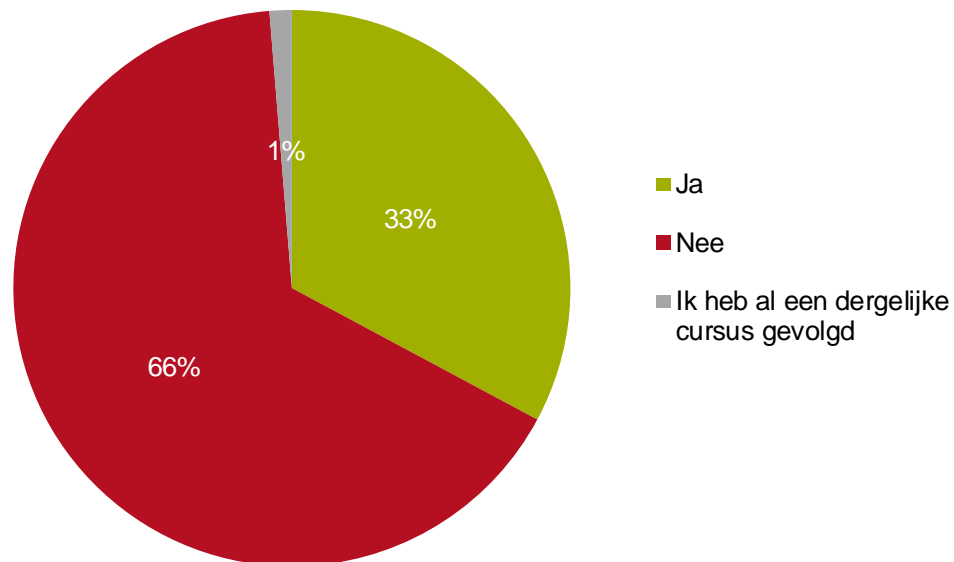
- 36% van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar geeft aan over geen enkele van de voorgelegde onderwerpen meer te willen weten.
- Van de mensen die wel wat meer willen weten, geven de meesten aan dat te willen over verandering in pensioen bij eerder stoppen met werken (37%), de hoogte van het opgebouwde pensioen (30%) en gevolgen van de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd (28%).
- Mannen geven vaker dan vrouwen aan meer te willen weten over pensioen bij arbeidsongeschiktheid / werkloosheid (27% vs. 19%), gevolgen van betaald doorwerken na ingang pensioen (25% vs. 16%) en verandering in pensioen bij eerder stoppen met werken (41% vs. 32%).
- Vrouwen geven vaker dan mannen aan over geen van de onderwerpen meer te willen weten (41% vs. 32%).

D3: Kunt u aangeven van welke onderwerpen u meer zou willen weten?

Basis: alle respondenten (n = 534)

Een derde van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar heeft interesse in een cursus in voorbereiding op het pensioen

Interesse in een cursus in voorbereiding op het pensioen

- Van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar heeft een derde interesse in het volgen van een cursus in voorbereiding op het pensioen (33%).
- Tussen de verschillende leeftijdsgroepen en tussen mannen en vrouwen zijn er geen significante verschillen.

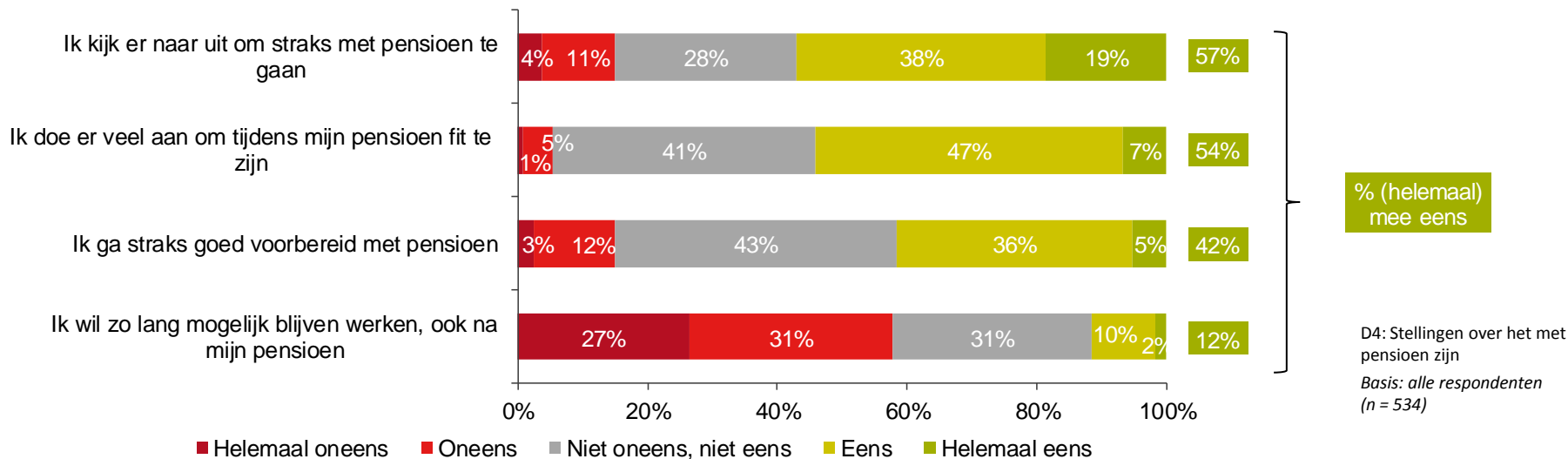
D6: Heeft u interesse in het volgen van een cursus in voorbereiding op het pensioen?

Basis: alle respondenten (n = 534)

Met pensioen

Ruim de helft van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar kijkt uit naar het pensioen en doet er veel aan om tijdens het pensioen fit te zijn

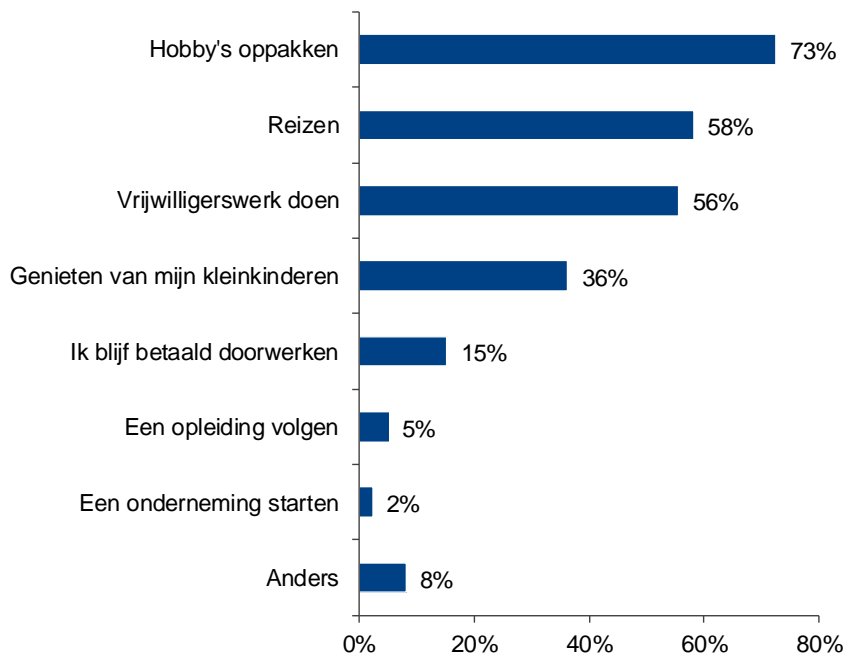
Stellingen over het met pensioen zijn

- Meer dan de helft van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar kijkt er naar uit om straks met pensioen te gaan (57%) en doet er veel aan om tijdens het pensioen fit te zijn (54%).
- 58% van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar wil niet ook na pensioen zo lang mogelijk door blijven werken.
- Mensen in de leeftijd 62-67 jaar geven vaker dan mensen uit de andere leeftijdsgroepen aan dat zij straks goed voorbereid met pensioen gaan (58% vs. 40% voor 56-61 jaar en 38% voor 50-55 jaar).

Hobby's oppakken, reizen en doen van vrijwilligerswerk zijn de populairste activiteiten die men wil gaan doen met pensioen

Wat van plan te doen met pensioen

- Bijna drie kwart van de werkzame beroepsbevolking 50-67 jaar is van plan om hobby's op te pakken zodra zij met pensioen zijn (73%). Reizen (58%) en het doen van vrijwilligerswerk (56%) zijn ook erg populair.
- Het starten van een onderneming (2%) en het volgen van een opleiding (5%) is minder populair.
- Mannen geven vaker dan vrouwen aan betaald te willen doorwerken wanneer zij met pensioen zijn (19% vs. 10%). Vrouwen geven vaker dan mannen aan te willen genieten van kleinkinderen (44% vs. 30%) en andere dingen te willen doen (11% vs. 6%).
- In vergelijking met mensen in de leeftijd 50-55 jaar geven mensen van 62-67 jaar vaker aan betaald te willen doorwerken (24% vs. 11%).

D5: Wat bent u van plan te gaan doen als u met pensioen bent?

Basis: alle respondenten (n = 534)

Achtergrondkenmerken

Profiel				Zowel ondernemer als in loondienst (n=9)
	Totaal (n=534)	Ondernemers (n=52)	In loondienst (n=473)	
Werkzaamheid	%	%	%	%
Zelfstandig ondernemer	11%	100%	0%	100%
Werkzaam in loondienst	75%	0%	83%	80%
Werkzaam bij de overheid	15%	0%	17%	20%
Arbeidsongeschikt	1%	2%	1%	0%
Werkloos/in de bijstand	1%	3%	0%	0%
Gepensioneerd of VUT	0%	0%	0%	0%
Studerend/ schoolgaand	0%	0%	0%	0%
Huisvrouw/huisman	0%	0%	0%	0%
Opleiding	%	%	%	%
Laag	28%	16%	30%	0%
Midden	42%	42%	42%	57%
Hoog	29%	41%	28%	43%
Leeftijd	%	%	%	%
50-55 jaar	49%	16%	30%	0%
56-61 jaar	37%	42%	42%	57%
62-67 jaar	14%	41%	28%	43%
Geslacht	%	%	%	%
Man	57%	54%	57%	54%
Vrouw	43%	46%	43%	46%

Achtergrondkenmerken
Basis: alle respondenten (n = 534)

Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksverantwoording

Methode

Cawi – online onderzoek

25 vragen

Invulduur is 5 minuten

Het onderzoek gaat over pensioen; AOW-leeftijd, voorbereiding op- en leven na pensionering

Veldwerk

Het veldwerk heeft gelopen van donderdag 1 oktober – maandag 5 oktober

Bruto n= 834

Netto n= 534

Responspercentage = 64%

Steekproef

GfK online panel

De doelgroep bestaat uit beroepsbevolking (zelfstandig ondernemer, werkzaam in loondienst/bij overheid) in de leeftijd 50 t/m 67 jaar.

De totale groep is representatief voor de beroepsbevolking 50 t/m 67 jaar in Nederland op geslacht, opleiding en leeftijd.